

Ke Kūkākūkā a me ka Ho'opāpā 'ana ma ka Mo'o'ōlelo: Nā Holo Pono, Nā Pīholo, a me nā Hopena

He aha ia mea he Ho‘opāpā?

'O ia mea he ho'opāpā, 'o ia nō kekahi hālāwai kūhelu a kūhelu 'ole paha no ke kūkākūkā 'ana aku i nā mana'o 'oko'a o nā 'ao'ao 'elua. He 'elua 'ao'ao ko kekahi mau ho'opāpā 'ana, a i kekahi manawa he 'ekolu a 'oi a'e paha.

He aha ia mea he Kūkākūkā?

'O ia mea he kūkākūkā aupuni, 'o ia nō ke a'oa'o, ka 'aelike, a me ke kama'ilio 'ana me kekahī mau kānaka a aupuni paha i mea e hopu ai i kekahī hopena kaua 'ole no kekahī pilikia i 'upu 'ē mai.

Ua hiki nō kēia hana ‘elua ke kū‘oko‘a a ke ‘ō‘ā pū ‘ia kekahi.

1) Ka Ho‘opa‘a ‘ana i Kahua

- He aha kekahi mea hoihoi iā ‘oe?
 - He wā kiko‘ī paha kou e ‘imi noi‘i ai?
 - He aha nā ho‘opāpā a kūkākūkā paha i hoihoi iā ‘oe?
 - Hoihoi anei ‘oe i nā kumuhana kaiāulu, mo‘omeheu, kālai‘āina, a i ‘ole ho‘okele waiwai paha?
 - Ināhea i mālama ‘ia ai kāu kumuhana i koho ai? I hea i mālama ‘ia ai kāu kumuhana i koho ai?
 - Ka Pō‘aiapili Mo‘o‘ōlelo: Pehea i pili ai nā hanana ma waho a‘e o kāu kumuhana i kāu kumuhana pono‘ī?
 - Pehea e pili ai ia wā o kāu kumuhana i ka ho‘opāpā a kūkākūkā aupuni?

Kā Ka Haumāna Pane:

2 | Ka ‘Ike ‘Ana I Nā Kūkākūkā a me Nā Ho‘opāpā ‘Ana

- He aha nā ho‘opāpā i kū maila? He aha nā kumuhana o ia ho‘opāpā ‘ana?
 - He mau hana aupuni i puka mai? Inā pēlā, na wai i mālama?
 - Ho‘ohana kāu kumuhana i nā kūkākūkā a me ka ho‘opāpā ‘ana? A i ‘ole he ho‘okahi wale nō o ia mau mea ‘elua? E wehewehe mai.
 - Pehea i ‘ōlelo a‘e ai ko lākou mau mana‘o a i ‘ole paha pehea lākou i komo aku ai i loko o nā kūkākūkā aupuni?
 - **Ka ‘Ike Pāpāluia:** ‘O wai nā kānaka a mau hui paha i loko o kou mo‘olelo? ‘Ehia ‘ao‘ao o ke kūkākūkā ‘ana? Ua ‘aelike paha a kū‘ē paha lākou i kekahī i kekahī?
 - Ua ‘oko‘a nā pahuhopu o nā kānaka i komo mai i loko o kāu papahana?
 - **Ka ‘Ike Laulā:** He aha ke ‘ano o ka ‘ōlelo, ki‘i, a ‘ōlelo ho‘opāpā i ho‘ohana ‘ia e kēia mau po‘e i mea e ‘ā‘ume‘ume ai i ka ‘ao‘ao ‘ē a‘e?

Kā Ka Haumāna Pane:

3

Nā Holo Pono, Nā Pīholo, a me nā Hopena

- He aha ka hopena/ha'ina o ia kūkākūkā a ho'opāpā aupuni 'ana i loa'a mai iā 'oe?
- He aha ka hopena o ia mau hana no nā kānaka, nā hui a i 'ole nā aupuni?
- Ke Ko'iko'i ma ka Mo'o'ōlelo: He aha nā hopena 'u'uku i loa'a mai mai kēia hanana mai? He aha nā hopena laulā?
- He mea maika'i a he mea pono 'ole paha nā hopena? No ke aha mai?
- Peheia i pili ai kēia kumuhanā i kēia mau lā e holo nei? He aha nā pilina o ia kumuhanā ma ka wā i hala a me kēia mau lā e ne'e nei?
- Ua ho'ololi ia hopnea i nā pilina ma waena o nā hui?
- Ua 'upu mai kekahī mau pilikia hou a'e? Ināhea? No ke aha?

Kā Ka Haumāna Pane:

Ka Nīnau No'ono'o Mo'o'ōlelo: Peheia e pili ai kāu kumuhanā i ke kumuhanā 'o Ke Kūkākūkā a me ka Ho'opāpā 'ana ma ka Mo'o'ōlelo: Nā Holo Pono, Nā Pīholo, a me nā Hopena? He aha ke kumu i waiwai ai kēia mo'olelo no ka ho'omaopopo 'ana i ko kākou mo'o'ōlelo?